

DRWECA

Z DODATKAMI: „OPIEKUN MŁODZIEŻY“, „NASZ PRZYJACIEL“ I „ROLNIK“

„Drwęca” wychodzi 3 razy tygodniowo, we wtorek, czwartek i sobotę rano. —
Przedpłata wynosi dla abonentów miesięcznie z doręczeniem 1,20 zł.
Kwartalnie wynosi z doręczeniem 3,50 zł.
Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 15 gr.,
na stronie 3-linowej 50 gr., na 1 stronie 60 gr. — Ogłoszenia drobne. Napisowe
słowo (tłuste) 30 gr każde dalsze słowo 15 gr. Ogłoszenia zagran. 100%, więcej.

Numer telefonu: Nowe Miasto 8.

Druk i wydawnictwo „Spółka Wydawnicza” Sp. z o. odp. w Nowe Miasto.

Adres telegr.: „Spółka Wydawnicza” Nowe Miasto-Pomorze.

ROK XVI.

NOWEMIASTO-POMORZE, SOBOTA, DNIA 18 STYCZNIA 1936.

N — Nr. 7

O moralnej odbudowie Polski.

Największe zło, jakie sanacja przez prawie 10-letnie rządy narodowi polskiemu wyrządziła, jest zdemoralizowanie szerokich warstw społeczeństwa. W rozpędzie swej „radosnej twórczości” sprowadziła sanacja na nasz kraj ciężki kryzys gospodarczy i moralny. Skutki nie dały długo na siebie czekać: przekupstwa, oszustwa i defraudacje wyrządziły i wyrządzają narodowi polskiemu olbrzymie straty. Stosowanie systemu policyjnego doprowadziło do tego, że dziś brat nie zna brata, wszędzie roi się od szpiegów, denuncjant cieszy się nieraz największymi wpływami, słowo ma terror. Niesamowita psychika objęła często gęsto i rozmaite urzędy, które nie liczą się z potrzebami społeczeństwa, uważają siebie za ekspozytury różnych władców, traktują obywatela pod kątem widzenia przynależności partyjnej i odmawiają mu wszelkich praw obywatelskich, wychowują karierowiczów, a maltretują sumiennych pracowników, łamiąc ich charakter, nie szanując godności ludzkiej. Co najgorsze, że to łamanie charakterów przeniesiono także na teren szkolny, do zakładów wychowawczych, które przez wychowanie młodego obywatela kładą zdrowe podwaliny pod przyszłość Państwa Polskiego. Jak często nie liczone się z katolicką rodziną polską, odmawiając rodzicom o odmiennych poglądach politycznych nawet prawa współdziałania w szkolnych opiekach rodzicielskich nad wychowaniem młodzieży. Usiłowano nieraz z szkolnych opiek rodzicielskich stworzyć instytucje o znaczeniu sanacyjno-politycznym, przeprowadzając pod tym kątem widzenia wybory do opiek rodzicielskich. Głośno propagowane wychowanie państwowe pojmowano w duchu masonskim, starając się realizować je w „Straży Przedniej” i w „Legionie Młodych”, w organizacjach, potępianych przez Kościół katolicki, ale za to zalecanych na urzędowych konferencjach nauczycielskich przez inspektorów szkolnych nauczycielstwu naszemu. Zaś wobec kościelnych organizacji młodzieży zajmowano w szkole aż nadbyt obojętne stanowisko, a często nawet i wrogie, bo nie dały się one rzekomo umieścić w programie wychowania państwowego. Historję polską przerobiono na swój sposób i ilu to zasłużonych Polaków-patriotów przemleczono się zupełnie w szkole, bo nie byli lub nie są sanatorami. W jednostronnym pojmowaniu wychowania państwowego zapomniano o jednej zasadniczej kwestji, mianowicie, że zadaniem szkoły polskiej jest wychować gorącego patriotę Polaka-katolika, takiego, jakiego naród katolicki społeczeństwo polskie mieć chce. Niejedni zasłепieni państwowcy wśród wychowawców posunęli się tak daleko, że dziecko polskie traktowali nie tylko na równej platformie z dzieckiem niemieckim lub żydowskim, ale to ostatnie nieraz za wzór podawali dzieciom polskim. Zresztą, żeby się przekonać, wystarczy pokartować w podręcznikach szkolnych. Kosztem nauki religij podwyższono ilość godzin lekcyjnych w robotach ręcznych i gimnastyce, stawiając tem samem kult ciała ponad kult ducha. Wszędzie wprowadza się szkoły koedukacyjne, nawet statutu szkoły powszechnej wyraźnie podkreśla, że szkoły niekoedukacyjne tolerowane być mogą tylko we wyjątkowych wypadkach, gdyż szkoła polska powinna być z reguły szkołą koedukacyjną. Władze szkolne domagają się wbrew wszelkim zasadom psychologicznym wprowadzenia koedukacji również do zawodowych szkół dokształcających dla młodzieży we wieku dojrzewania, wysuwając np. takie argumenty, że chłopak 16 lub 17-letni, siedząc obok panienki, będzie zdawał się przypodobać jej i dlatego też będzie więcej zwał na swój wygląd zewnętrzny i na zachowanie taktu. Tylko, jaki będzie wtedy jego wygląd wewnętrzny? Wprowadzając politykę do szkoły, rozbija się harmonję wśród gron nauczycielskich, ten nieodzowny warunek wydajnej pracy w szkole,

wprowadza się nieufność do życia nauczycielskiego i w stosunku podwładnego do przełożonego. Przedewszystkiem prześladowane są nauczycieli, którzy mają jeszcze tę wielką odwagę należeć do Chrześcijańsko-Narodowego Stowarzyszenia Nauczycielskiego, zwalniając ich, przenosząc lub degradując. Napędza się natomiast rozmaitemi sztuczkami i terorem nauczycieli do sanacyjnego Związku Nauczycieli, znanego pod nazwą „Ognisko”, idącego na pasku masonerji, a nie dającego nauczycielowi żadnej opieki. Bije się nauczyciela na każdym kroku, nakłada się na niego ciężary, którym sprostać nie może. Nauczyciel stał się pachołkiem różnych władz, każdy mu grozi, żeby się dorobić jego kosztem. W Polsce przedrozbiorowej natomiast wyróżniano nauczyciela przez nadanie mu szlachectwa. Czy dzisiejszy nauczyciel może w takich warunkach wychować zdrowe pokolenie? Czy społeczeństwo polskie może do takiego nauczyciela mieć zaufanie? Napewno nie. Skąd wzięło się to zło w szkolnictwie naszym? Zagnieździło się ono i doprowadziło szkolnictwo nasze do takiej katastrofy dzięki polityce szkolnej pp. Jędrzejewiczów przy współdziałaniu Związku Nauczycielskiego. Związek ten chełpił się, że posiada decydujące wpływy w polityce szkolnej, poobszadzał wszystkie kierujące stanowiska swoimi członkami i dlatego odpowiedzialny jest za ten katastroficzny stan w szkolnictwie polskim. Zwraca na to uwagę także nr. 2 „Przewodnika Katolickiego” w artykule pod tyt. „Zlekceważona wartość”. Do jakich smutnych objawów doszliśmy już, świadczy o tem proces w sprawie postępowania instruktora oświatowego, p. dr. Skopowskiego. Wogóle stwierdzić wypada, że instruktorzy oświatowi są tak samo niepożrebni i kulą u nogi szkolnictwa naszego, jak owe słynne Biura Personalne. Społeczeństwo polskie dało sobie dawniej i da sobie tem więcej dzisiaj zupełnie radę bez instruktorów oświatowych, a zanim się zwróci do nauczyciela, niechaj najpierw stwierdzi, czy przypadkowo ten nie należy do „Związku Nauczycielskiego”, bo nie może być mowy o współpracy społeczeństwa z nauczycielem, popierającym masonerję.

Obejmując urzędowanie, nowy minister W. R. i O. P. p. prof. Świętosławski powiedział: „Wychowanie, kształcenie charakterów jest tem pierwszym, tem największym zadaniem, jakie staje przedemną, jako przed ministrem W. R. i O. P.” Oby to nie były tylko słowa, lecz czyny!

Słusznie twierdzi „Przewodnik Katolicki”, że „Szkoła nasza straciła w ostatnich latach najważniejsze warunki do wpływania na kształcenie charakterów i wyrabiania przekonań młodzieży” i dalej dowodzi, że „to kształcenie charakterów ma objąć nie tylko wychowanków, ale jeszcze więcej ratować należy od spaczenia charakteru wychowawców, gdyż polityka w szkole, wpływowa gospodarka członków zarządu najwplywowszego, a zarazem najniefortunniejszego w swej polityce Związku Nauczycielskiego doprowadziła znaczną część nauczycielstwa do stanu, w którym także ta największa wartość wychowawcy, jaką jest charakter, uległa głębokim rysom. Dziś „Związek Nauczycielski”, który przechodził do lewicy, bije na alarm dla zamydlenia ocz, trzeba to było robić wcześniej. Moralne odbudowanie Państwa naszego oprócz musimy na religijno-moralnym charakterze w polityce naszej i tylko z ludźmi, idącymi wyraźnie w tym kierunku, narodowo-katolickie społeczeństwo polskie współpracować może.

Skradzione w Swarzewie przedmioty liturgiczne znaleziono w Warszawie.

Jak podają z wiarogodnego źródła, berło z cudownej statuetki N. M. P. w Swarzewie i kielich złoty — skradzione w nocy z 3 na 4 stycznia rb., odnaleziono w Warszawie...

Jest podobno nadzieja odzyskania wszystkich zbezczeszczonej przez świętokradców rzeczy.

Przemówienie min. Becka o polityce zagran.

Warszawa. W środę w południe wygłosił na posiedzeniu sejmowej komisji spraw zagran. min. Beck swe eksponse. P. minister Beck zaczął od konfliktu między Włochami, a Abisynją, zaznaczając, że praktycznie biorąc, Afryka jest dla nas ziemią odległą, w której nie mamy bezpośrednich interesów, jednak cały spłot okoliczności zmusił Polskę do udziału w Lidze Narodów do szukania rozwiązania tej sprawy. Dalej przeszedł do stosunków Polski między Rosją i Niemcami i powiedział:

„Przypomnieć tu mojem zdaniem należy, że w Pakcie o nieagresji między Z. S. R. R., a jego zachodnimi sąsiadami Polska odegrała rolę decydującą, przyczyniając się tem do stworzenia po raz pierwszy zasad trwałych pokojowych stosunków między Związkiem Sowietkim, a państwami o innym ustroju.

Jeśli zaś chodzi o nasz układ z Niemcami z 1934 r., to opinja całego świata oceniła ten akt jako jedno z najdonioślejszych wydarzeń międzynarodowych na drodze do tworzenia pokojowego współżycia w Europie powojennej.

Przy zawieraniu naszych układów z sąsiadami zwróciliśmy troskliwą uwagę, by nie naruszyć naszych poprzednich zobowiązań, wynikających z sojuszków z Francją i Rumunją oraz Paktu Ligi Narodów.”

Odnośnie do Litwy oświadczył p. minister:

„Mamy, niestety, następnie najdziwniejsze zjawisko w dziedzinie sąsiedztwa, t. j. Litwę, sąsiada nie uznającego w stosunku do nas żadnej z norm sąsiedztwa, stosowanych przez cywilizowane kraje. Moglibyśmy powiedzieć, że jest to punkt zero, gdyby nie to, że ostatnio zakończony proces o zabójstwo ministra Pierackiego rzucił na tę sprawę nowe błęskie światło. Ze znanych mi dotychczas aktów tego procesu widać na podstawie dokumentów, że jeden z byłych członków rządu litewskiego brał czynny udział w organizowaniu i finansowaniu akcji terrorystycznej w Polsce. Nie omieszkam zapoznać się dokładnie ze szczegółami tej sprawy. Gdyby okazało się bowiem, że nie jest to epizod z przeszłości, lecz istniejąca stale akcja rządu litewskiego, musieliśmybyśmy uznać Litwę za element niebezpieczny dla pokoju.”

W stosunku do Czechosłowacji potwierdził, że opinja publiczna polska od dłuższego czasu jest zaniepokojona traktowaniem Polaków w Czechosłowacji:

„Przeprowadziliśmy korespondencję dyplomatyczną z Pragą na ten temat, opierając się na istniejących mi dziś nami układach, upowazniających nas do zabierania głosu w tej sprawie. Zadne sztuczne procedury ani żadne dyplomatyzowanie nie tu nie pomogą. Z drugiej jednak strony każdy objaw dobrej woli rządu praskiego w meritum sprawy zostanie przez nas należycie oceniony, i przyczyni się w najprostszym drodze do wytworzenia lepszej atmosfery sąsiedzkiej. Zniesienie stanu wyjątkowego na Śląsku Cieszyńskim pragnąłbym uważać za taki fakt”.

Z frontu włosko-abisyńskiego.

Wielka bitwa na całym froncie północnym.

Rzym. Marszałek Badoglio donosi: Armja rasa Desta od wielu dni była skoncentrowana między Ganso Doria, a Daua Karma, w celu natarcia na włoski front somalijski na odcinku Dolo.

12-go stycznia gen. Graziani wszczął energiczną akcję przeciwko wojskom rasa Desty. Abisyńczycy zostali odparci. Bitwa trwa na całym froncie. Straty włoskie dotychczas nieznaczące. Na froncie erytrejskim rozwija się ożywiona działalność lotnicza.

Towarzysz zdrajcy Gugsy powrócił na stronę cesarza.

Addis Abeba. Oficjalnie komunikują, że jeden wybitnych magnatów abisyńskich, Blata Tesgay, który razem z rasą Gugsą przeszedł na stronę Włochów, obecnie przedostał się przez linje włoskie w pobliżu Makalle i znajduje się teraz w Dassie.

Blata Tesgay, który wzbudził podejrzenie rasa Gugsy i Włoch, iż działa przeciwko nim, był aresztowany i internowany na jednej z wysp w pobliżu portu Massau. Zdołał jednakże zmylić czujność swych strażników i zbiegł, powracając do szeregow wiernych cesarzowi.

Konwersja pożyczek wewnętrznych.

Ważny dekret Prezydenta Rzplitej.

Wśród ostatnich dekretów Prezydenta Rzplitej ukazał się dziś w „Dzienniku Ustaw” dekret o konwersji państwowych pożyczek wewnętrznych. Myślą przewodnią tego dekretu jest „skonsolidowanie rynku wewnętrznych pożyczek państwowych i urealnienie programu ich umorzenia”.

Co podlega konwersji?

Konwersją tą objęte będą pożyczki następujące: 5-procentowa państwowa renta ziemska (serja 1); 4-procentowa premjowa pożyczka inwestycyjna; 3-procentowa premjowa pożyczka budowlana (serja 1); 5 pół procentowa pożyczka budowlana (serja 2); 5 procentowa państwowa renta wieczysta (serja 1); 6-procentowa pożyczka inwestycyjna.

„Pożyczka konsolidacyjna”.

Nowy papier, który posiadacze wyżej wymienionych pożyczek otrzymają po przedłożeniu tych pożyczek do zamiany, nosić będzie nazwę pożyczki konsolidacyjnej.

Jeśli chodzi o sprawę wykupu pożyczki konsolidacyjnej, to plan umorzeniowy, obliczony na 45 lat, będzie ustalony w ten sposób, że obligacje, wylosowane do umorzenia w ciągu pierwszych 10 lat, będą wykupywane z nadpłatą 20 proc., a więc po kursie 120 za 100, zaś wylosowane w latach następnym — z nadpłatą 15 proc. ponad ich wartość nominalną.

Pożyczka konsolidacyjna emitowana będzie w złotych w złocie. Będzie ona papierem na okaziciela i dopuszczona będzie do wolnych obrotów na giełdzie.

Kupony od obligacji tej pożyczki wolne są od podatków. Nowe obligacje pożyczki w kwocie, nie przekraczającej 5 tys. zł. w złocie wartości nominalnej, zwolnione będą od wszelkiego zajęcia, nie wyłączając zajęcia z tytułu należności publiczno-prawnych. Obligacje pożyczki konsolidacyjnej będą też przyjmowane według ich wartości nominalnej na podatek od spadków i darowizn do kwoty 25 tys. zł. od każdego płatnika tego podatku. Wreszcie — obligacje pożyczki konsolidacyjnej będą posiadały wszelkie prawa papierów publicznych.

Oprocentowanie pożyczki ustalone jest na 4 od sta w stosunku rocznym i płatne będzie półrocznie zdołu. Pierwszy kupon będzie wypłacony w dniu 15 lipca r. b.

Sposób konwertowania.

Konwersja wymienionych pożyczek na ten nowy papier będzie przeprowadzona najdalej w ciągu okresu rocznego z tem, że obligacje, objęte konwersją, przyjmowane będą do wymiany według ich wartości nominalnej i po kursie 100 za 100.

Pożyczki, objęte konwersją, o których była mowa, z dniem ogłoszenia dekretu, a więc z dniem dzisiejszym, nie będą już przynosić ich posiadaczom osadek ani wygranych (premji), z wyjątkiem osadek, przypadających za kupon bieżący, którego bieg rozpoczął się przed dniem 15 stycznia r. b. Jeżeli obligacje tych pożyczek nie będą przedłożone do konwersji w przepisany termin, będą przez państwo wykupione według ich wartości imiennej w ciągu lat 30 tu drogą losowania, podług planu umorzenia, który ustalony będzie po zamknięciu konwersji dla każdej z tych pożyczek przez rozporządzenie ministra skarbu. Od tych nieprzedłożonych do konwersji obligacji procenty nie będą płacone.

Spod konwersji na powyższych zasadach wyłączona będzie 4-procentowa premjowa pożyczka dolarowa serji 3.

S„rawa „Pożyczki Narodowej”.

Nie była objęta również konwersją pożyczka narodowa z 1933 r., niemniej jednak jest ona dopuszczona do dobrowolnej konwersji i będzie mogła być wymieniona na nowe obligacje pożyczki konsolidacyjnej, jednakże tylko w granicach kwoty

imiennej emisji tej ostatniej, która ustalona była na 600 milionów złotych. Jak mówi komunikat oficjalny, „rząd liczy się z tem, że posiadacze pożyczki narodowej z uwagi na doniosłe cele konwersji przedłożą samorzutnie swe obligacje pożyczki narodowej do konwersji na pożyczkę konsolidacyjną. Tembardziej można się tego spodziewać, ponieważ pożyczka konsolidacyjna daje duże korzyści w porównaniu z pożyczką narodową”.

Wreszcie konwersją nie jest objęta zeszlorzona 3-proc. premjowa pożyczka inwestycyjna.

Poprzednia Pożyczka Konwersyjna.

Rygorami konwersji nie była w końcu objęta 5-procentowa pożyczka konwersyjna z 1924 r., która pozostanie na rynku jako odrębny papier, przy utrzymaniu dotychczasowej wysokości oprocentowania 5 od sta rocznie. Przedłożono jednak termin umorzenia pożyczki konwersyjnej z 1924 r. o lat 20, tj. do 1965 r.

Krytyka gospodarki Paťa.

Posłowie zarzucają Paťowi rozrzutność i otrzymywanie ukrytych dopłat.

Na piątkowym wieczornym posiedzeniu sejmowej komisji budżetowej omawiano m. in. sprawę Polskiej Agencji Telegraficznej.

Posel Walewski ostro skrytykował polską akcję propagandową i informacyjną. Akcja ta u nas znajduje się na niestety niskim poziomie.

Wielką bolączką życia polskiego jest sprawa konfiskat. Jesteśmy nieraz świadkami rzeczy niezrozumiałych. Gdy jedna z władz państwowych daje prasie autentyczną wiadomość, na której rozpowszechnieniu tej zależy, wiadomość ta rozchodzi się do prasy całego kraju, a nagie pan prokurator w jednym z miast konfiskuje ją, poleca aresztować miejscowego redaktora i wytacza mu proces o zdradę tajemnic państwowych!!

Smutny jest w Polsce los dziennikarzy, którzy nie posiadają w Polsce tych ustawowych uprawnień, jakie posiadają zagranicą.

Posel Holyński zastanawia się nad opinią referenta, iż P. A. T. jest instytucją deficytową, a równocześnie chce dokonać drobnej wpłaty do Skarbu Państwa!! Wygląda to na jakiś cud. Postaram się tę rzecz oświetlić...

Posel Holyński oświadcza, iż zagadka pałowska polega na istnieniu ukrytych dopłat do Paťa.

Skąd pochodzą te duże wpływy? Są to ogłoszenia poszczególnych resortów administracji państwowej, monopoli, z banków państwowych, które zatem obciążają budżety tamtych działów, to znaczy, że dochód Paťa obciąża inne resorty. Jest to więc jak gdyby ukryta subwencja.

Podobnym źródłem subwencji jest kwestja podatkowa. PAT płaci podatki o wiele niższe, aniżeli by musiało płacić przedsiębiorstwo prywatne. PAT ma dalej monopol rozdzielania druków państwowych. Z czego mu płyną dochody?

Podobne wiadomości mam z Ubezpieczalni Społecznej. Mówca atakuje wreszcie luksusowe wydawnictwo „Arkady” (wydawnictwo Paťa), które mają służyć do pewnym naszym dorobku kulturalnym. Nie powinno jednak tego robić przedsiębiorstwo państwowe, jeżeli nie stać na to przedsiębiorstwa prywatne. Jeżeli PAT jest instytucją, która musi być deficytowa, to uważam, że o wiele taniej wypadnie dla państwa, jeżeli skasujemy wszystkie ukryte przywileje tej instytucji i jawnie wstawimy do budżetu odpowiednią kwotę na subwencje do tego przedsiębiorstwa. (Oklaski).

Pos. gen. Zeligowski: Przeglądając numery wydawnictwa „Arkady”, które budzą podziw swą szatą zewnętrzną, przychodzi mi jednocześnie na myśl, co się dzieje w mojej wiosce. Jest tam ciemno, bo ludzie nie mają za co kupić nafty, a kobiety gotują kartofle w wodzie śledziowej, przyniesionej z miasteczka, bo nie mają za co kupić soli. Nie mam więc słów, aby wyrazić, jak wielkie jest nieporozumienie naszego życia.

Pos. Pacholczyk również krytykuje rozrzutność Paťa, Polsce potrzeba tanich gazet i ksiątek, potrzeba podniesienia kultury, a nie zastania pieniędzi publicznych na luksusowe wydawnictwa Paťa.

Podsekretarz stanu, dr. Grzybowski, odpowiada na zarzuty poselskie, broni również Paťa. Zapowiada dalej waleńsien ustawy dziennikarskiej jeszcze w bieżącej sesji.

Emerytury dla b. posłów socjalistycznych.

Pisma podają, że znani działacze socjalistyczni: Daszyński, Reger, Kwapiński, Pużak, Arciszewski, Siedziński, otrzymali od rządu dożywotne emerytury z tytułu posiadania „Krzyża Niepodległości” i pracy dla Państwa Polskiego.

Odpowiedź „Instruktorjatowi”.

W „Głosie Lubawskim” z dnia 9 bm. przeczytałem artykuł: „Rolnikom producentom bekonów pod uwagę”, a podpisany przez „Instruktorjat Hodowlany P. I. Rol. (Okręg Lubawa-Nowemiasto)”. (artykuł ten znaleźli Czytelnicy również w ostatnim dziale rolniczym).

Przeczytawszy wyż. wym. artykuł, wierzyć się nie chce, że pisał go „Instruktor P. I. R.”, a zatem organ, pracujący za pieniądze rolników, a więc obowiązany pracować dla dobra rolników.

Tymczasem cały artykuł broni tylko związku bekoniarzy i to broni gołostownie, obiecując tylko „służyć ew. szczeremu i wyczerpującemu wyjaśnieniom”.

W oczekiwaniu na te „szczerze i wyczerpujące wyjaśnienia”, ograniczę się tylko do odpowiedzi „Instruktorjatowi” na kilka jego zdań.

„Instruktorjat” pisze: „oto nikt nie pobiera od nas producentów ani grosza za svinie niekontraktowe — zapłacono nam po cenie rynkowej, a nawet zazwyczaj lepszej”.

Prawda — ale... ceny rynkowej bekonów u nas niema!

Cenę rynkową bekonów wyznaczają też same bekoniarze, boć przecież nikt inny bekonów nie kupuje!

Cena bekonów kontraktowych, obecna, poza premją, nie odbiega od ceny poza kontraktowych bekonów, a jest to cena za towar „wyborowy”.

„Nie płacimy zgoła żadnych udziałów spółdzielczym do rzeźni bekonowych, jak np. rolnicy w Szwecji”.

Horrendum! I to napisał przedstawiciel P. I. R., która tak popiera spółdzielczość?

To nie jest „plus” — tylko „minus” naszych stosunków p. „Instruktorjatowi”!

Daj Boże — byśmy jak najprędzej posiadeli swoje spółdzielcze bekoniarze, bo wtedy handel bekonami będziemy mieli w swych rękach, podczas, gdy obecnie jest w rękach niemieców i żydów!

Zaiste — lepiej przyszyty się rolnikom „Instruktorjatowi”, o ile pretenduje do tej roli, jeżeli nas poinformuje: ile otrzymują rolnicy szwedzcy za bekonów, a porównawszy ich ceny z naszymi, (koszt transportów do Anglii ze Szwecji będzie mniej więcej ten sam) i — albo przyznamy rację „Instruktorjatowi” i postawimy mu — nie „szampana”, bo ten dla nas za drogi — ale naszego dobrego miodu albo... powiemy: Bronić i wychwalać bekoniarze wolno każdemu, tylko — nie za nasze pieniądze!

„Związek ten... zobowiązał się płacić im za towar doborowy i z obietnicy tej, jak dotąd, a zwłaszcza w ostatnich czasach, wywiązuje się bez większych, na uwagę zasługujących, zastrzeżeń”.

I to jest argument na obronę bekoniarzy? Ależ — na mity Bóg — Panie z „Instruktorjatu”! Przecież tu nie idzie o to, że płacą bekoniarze za towar doborowy, tylko, ile płacą za ten towar!

„Kartel — do niedawna — to był „ostatni krzyk mody”, „Rząd nasz, świadom swego postępowania, w ostatnim czasie z energją zabrania noszenia tej modnej sukienki”; w tych warunkach nie wolno związkowi bekoniarzy krzywdzić producenta”... (1??)

W odpowiedzi na te zdania zapytuję czy „Instruktorjat” ma nas wszystkich rolników za aż tak... „nawinnych” — czy też sam jest... aż tak „nawiny”? Wyjaśnię tylko „Instruktorjatowi”, że kartele to nie był tylko „krzyk mody”, lecz organizowane były, nawet przymusowo, nawet na mocy Ustawy!

A więc: „świadom swego postępowania... z energją zabrania”...

Kończąc mą odpowiedź „Instruktorjatowi”, dodam jeszcze, że nie słyszałem nigdzie wśród rolników narzekania na naszą organizację, tj. Kółka Producentów Trzody Chlewniej, a tembardziej dążenia do ich rozbitcia.

Słyszę i słusznie, narzekania na niskie ceny, płacone rolnikom. A słyszałem, że i władze „Instruktorjatu”, tj. P. I. R., uznają stosunki w handlu bekoniarzy za bardzo, a bardzo niezdrowe, wbrew twierdzeniu „Instruktorjatu”.

Czekamy więc na szczerze i wyczerpujące wyjaśnienia, tj. jak powinien się kalkulować u nas bekon leco Nowemiasto, czy Lubawa (a więc: cena Anglii, mniej kosztu transportu, przeróbki, kosztu zakupu i godzawy zysk bekoniarzy) i ile otrzymują za swe bekonów rolnicy szwedzcy, duńscy, litewscy, łotewscy i t. p.?

Rolnik.

Renty dla zasłużonych.

Warszawa. Rada Ministrów uchwaliła projekt dekretu o zaopatrzeniu szczególnie zasłużonych w walkach o niepodległość, odznaczonych Krzyżem Niepodległości, a nie posiadających środków egzystencji, o ile stracili nie mniej niż 50 proc. zdolności zarobkowej lub ukończyli 55-ty rok życia. Dekret przewiduje również zaopatrzenie pozabawionych źródeł utrzymania wdów i sierót po wyżej wymienionych, szczególnie po zasłużonych bojownikach o Niepodległość.

Przewiduje się podział na 3 klasy miejscowości. W klasie A pensja wynosiłaby 90 zł miesięcznie, w kl. B — 70 zł, w kl. C — 60 zł.

39

SUMIENIE.

Powieść z angielskiego.

(Ciąg dalszy).

ROZDZIAŁ 12.

Major Gunn nie posiadał fałszywej dumy. Gdy bogaty krewny jego, do którego przez wzgląd na Ryszarda zwrócił się z prośbą o pożyczkę, ofiarował mu dożywotnią rentę w wysokości stu funtów rocznie, przyjął ją chętnie, ciesząc się, że nie będzie ciężarem swemu młodemu przyjacielowi.

Przeniósł się więc natychmiast do mieszkania Ryszarda i prowadził mu gospodarstwo. Poobiednie godziny za to spędzał na swój sposób.

W dzielnicy, w której mieszkał z Ryszardem, żyła pewna ładna, żwawa, czarnoooka Paryżanka, spoglądająca na majora z podziwem, graniczącym z jawnym uwielbieniem. Z zawodu była praczką, oócz tego była mistrzynią w sztuce plotkowania. Major poszedł raz do jej sklepu, aby się upom-

nieć o kołnierzyk, który zapomniała mu odnieść, a widząc, że mówi błędnie po angielsku, przemówił do niej w języku francuskim i w godzinie zawarli przyjaźń.

Od tego czasu chodził major co wieczór na godzinkę lub dwie do pani Lammeny, aby pogawędzić z nią o wszystkich wypadkach dnia.

Pewnego gorącego i dusznego południa w sierpniu wszedł jak zwykle około piątej do sklepu, usiadł przy stole i zapaliwszy papierosa, zapytał o nowiny. Lecz zaledwie zdołała mu pani Lammeny odpowiedzieć, otworzyły się drzwi i na progu stanął zupełnie niespodziewanie mister Horacy Douglas.

Twarz jego, zachmurzona i smutna, rozjaśniła się na chwilę na widok majora, ale zaraz potem spowaźniał i milcząc, stał, jak gdyby nie wiedział, czy ma odejść, czy zostać.

Majorowi podpadł smutny wyraz twarzyesołego zwykle Douglasa i chciał zapytać o powód.

W tej chwili zwrócił się Douglas do niego i rzekł poważnie.

— Panie majorze, — byłbym niezmiernie wdzięczny, gdybyś miał dla mnie dziesięć minut

czasu.

— Czem mogę służyć?

— Zaraz to wyjaśnię. Muszę jednak prosić, abyś pen poszedł ze mną do mego mieszkania.

Gdy wyszli na ulicę, rzekł.

— Tutaj nie będę mówił.

Kilka minut później siedzieli w mieszkaniu Douglasa i palili papierosy.

Douglas milczał. Pocierał łysinę czerwoną chustką, zaciskał ją w rękach, kaszlał i nareszcie, spojrzawszy na majora, przemówił nieśmiało:

Przed mniej więcej trzynastu laty mieszkałem w Paryżu i tam — poznałem pewnego — hm — Jotra, nazwiskiem Pellier. Byłem zawsze trochę lekkomyślnym i nieogłędym w wyborze moich znajomych, ale gdybym był przeczuwał, — dodał z ciężkim westchnieniem, — jakim człowiekiem jest Pellier, nigdybym nie był zawarł z nim przyjaźni.

— Czem on był?

— Złodziejem, łapichłopem, oszustem, fałszerzem, a gdy go po raz ostatni w Paryżu widziałem — był mordercą! Skazano go na galery!

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Pan Karski też likwiduje agenturę żydowskiego „Expressu”.

Nowe miasto. P. Karski Julian pisze nam: Likwiduje od 1. II. 35. r. agenturę „Expressu i Ilustrowanego”. Bravo, p. Karski!

WIADOMOŚCI.

Nowe miasto, dnia 17 stycznia 1936 r.
Kalendarzyk. 17 stycznia, piątek, Antoniego Op.
18 stycznia, sobota, Kat. św. Piotra w Rzymie.
19 stycznia, niedziela, 2 po 3 Kr., Henryka B.W.
Wschód słońca g. 7 — 34 m. Zachód słońca g. 15 — 58 m.
Wschód księżycy g. 3 — 39 m. Zachód księżycy g. 11 — 32 m.

Przypomnienie w spr. wykazów młodocianych.

Wszystkie zakłady przemysłowe, handlowe, rzemieślnicze i t. p. (za wyjątkiem rolnictwa), zatrudniające młodocianych (poniżej lat 18), zobowiązane są w czasie między 1 a 31 stycznia każdego roku przelać do Inspektora Pracy wykaz młodocianych. Podstawa art. 8 rozp. Ministra Opieki Społecznej z dnia 31. XII. 1924 r. Dz. Ustaw Nr. 425 poz. 40. Niezastosowanie się do powyższego podlega karze od 50 — 250 zł. na podstawie art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7. XI. 1931 r. Dz. Ustaw Nr. 101-31 poz. 773.
Inspektor Pracy 59 Obwodu. W. Dąbrowski.

miasta i powiatu.

Wieczornica gwiazdkowa.

Nowe miasto. Dorocznym zwyczajem obchodziło Tow. Panien wieczorek gwiazdkowy 6 bm. w lokalu p. T. Rogowskiego. O godz. 7 wiecz. przybył ks. wik. Redmer w zastępstwie ks. rady Papego, asystenta kościelnego i odprawił kolendę, co miało miejsce poraz pierwszy w temże towarzystwie, które już od szeregu lat istnieje. Po kolędzie złożył ks. Redmer życzenia noworoczne i podzielił się z członkami opłatkiem. Następnie odśpiewano kilka kolend, potem całe grono zasiadło do wspólnej kawy przy jarzącej choince. Wieczornicę urozmaiciły śpiewy, deklamacja, jak również wręczenie 3 nagród członkiniom. Największą jednak radość sprawił „gwiazdor”, który obdarzył wszystkich podarunkami. Następnie przy muzyce tańczono i bawiono się w miłym nastroju do północy. Podczas tej zabawy wykonano taniec marynarzy przez członkinie tow., który przyjeżdżający został z wielkim zadowoleniem.

Mecz ping-pong'owy.

Nowe miasto. Dnia 19 bm. (niedziela) o godz. 13.30 w sali gimnazjum odbędą się rozrywki w ping-ponga między Klubem Sportowym Brodnicy a gimnazjalnym Klubem Sportowym Nowego Miasta. Wstęp dla młodzieży szkolnej 5 gr, dla starszych 10 i 20 gr.

Z działalności Towarzystwa Przyjaciół Młodzieży Akademickiej w Nowemiejście.

Nowe miasto. Lista członków wynosi obecnie 66 osób. Świadczy to o ogromnej życzliwości społeczeństwa dla Akademików z pow. lubawskiego, o zrozumieniu warunków, w jakich młodzież tu zdobywa wykształcenie zdala od powiatu lubawskiego. W poniedziałek, 20 b. m. Zarząd Tow. Przyj. Młodz. Akademickiej wybiera się z p. wicestar. Budnikiem do Lubawy, aby, dzięki uprzejmości p. burm. Wojciechowskiego, objąć się swoją i Lubawę.
Zarząd Tow. P.M.A. zwraca się również z gorącą prośbą do ogółu Obywatelstwa w powiecie, aby raczyło na odległość poprzeć zbożną działalność Koła przez jednanie członków w powiecie dla Towarzystwa.
Składka członkowska wynosi po 50 gr miesięcznie.
Kto pomaga Akademikowi z pow. lubawskiego do ukończenia studjów, ten spełnia nie tylko czyn humanitarny, ale i wykuwa bogatą przyszłość dla powiatu lubawskiego.
Za Zarząd:
Prof. Rożycki, Ks. P. Kalinowski, Prof. Józef Sadtkevicz, sekr. skarbnik. prezes.

ODEZWA

do społeczeństwa miasta Lubawy!

Okres pory zimowej jest najgorszym w przetrwaniu przez rzeszę bezrobotnych. Nietylko brak pracy i chleba, lecz równocześnie i zimno dają się dotkliwie we znaki.
Istniejąca pomoc organów państwowych i samorządowych nie wywiera na zaspokojenie właściwych potrzeb, zwłaszcza gdy liczba bezrobotnych w Lubawie bieżącej zimy jest większa, aniżeli poprzedniej. Wynosi mianowicie już pokazałą liczbę 300, kiedy jeszcze prawdziwych mrozów, a zwiększy się jeszcze, gdy nastąpią mrozy i śniegi.
Lokalny Komitet Funduszu Pracy w Lubawie z zycielowej konieczności zmuszony jest udać się do miejsc. Społeczeństwa o pomoc. Chodzi o zasilenie Komitetu gotówką lub naturalnymi w postaci dobrowolnego opodatkowania się na rzecz Komitetu poprzez resztę okresu zimowego. Krytyczne położenie wymaga powtórzenia się w datkowaniu. Oczywiście reszta i wielkość datku zależy od możliwości poszczególnych Ofiarodawców i pozostawia się pod tym względem ich własnemu uznaniu. Zasadą w udzielaniu pomocy jest odpracowanie przy odpowiednim nadzorze. Odpowiednia ilość robót publicznych jest do dyspozycji pomimo pory zimowej.
Zachodzą jednak czasem konieczności udzielenia zasiłków zaliczkowo, przed odpracowaniem, np. wskutek warunków atmosferycznych. Sposób pokwitowań zasiłków i ewidencji bezrobotnych jest ujęty tak, że niedopuszcza do uchylecia się bezrobotnego od pracy za otrzymane świadczenia.
Zbiórka gotówki, wzgl. deklaracji na perjoedyczne datkowania — także w naturaljach — odbywać się będzie do list kwartarskich zapomocą uproszonych i upoważnionych w tym celu obywateli, będących na samodzielnym chlebie lub stanowisku i następnie w charakterze pokwitowań, ogłaszanych w prasie.
Za wszelkie zebrane ofiary Komitet Lokalny składa zgóry obywatelskie i społeczne podziękowanie.
Lubawa, dnia 13 stycznia 1936 r.
Lokalny Komitet Funduszu Pracy w Lubawie
Pzewodn. (—) Wojciechowski, burmistrz
Zastępca przewodn. (—) ks. Kasyna, prałat
(—) Dolny Maks. skarbn., (—) Matuszewski L. sekr.
Członkowie:
(—) Przeradzki Leop., m. rzeźn., (—) Zieliński Ign., kupiec
(—) Wolska Marja prez. Tow. Pań Mil.,
(—) Tułodziecki Szczepan, prezes Kółka Roln.
(—) Mączkowski J. radny miejski, (—) Rzymek B. radny m.
(—) Potrykus A. radny miejski, (—) Łatkowski St. robotnik.
(—) Fafiński Józef, czeladnik ślusarski.

Operetka w Lubawie — udana impreza.

Lubawa. W niedzielę, 12 bm., 33 drużyna harcerska* sprawiła mieszkańcom naszego miasta i okolicy niejada ucztę, wystawiając zapomocą zespołu amatorskiego operetkę Offenbacha pt. „Jagusia płacze — śmieje się Jaś”. Dekoracja sceny, nietylko pomysłowa i wspaniała równocześnie, wysta-

Spęd bekonów w Lubawie

odbędzie się w poniedziałek, dnia 20 bm. jak następuje:
Godz. 7.30 Tuszewo, Wałdyki, Kazanice, Złotowo, 8.15 Świniarce, Grabowo, Zielkowo, Rumienica, Lubystynek, Omule, 9.15 Czerlin, Zwińnarz, Targowisko, Rożental, Lubawa, Katalwo, 11.— Zajazkowo, Grodziczno, Ostaszewo, Prątnica, Byszwałd, Samplawa, Rodzone.
U waga: PP. Prezesi, zalegający ze składkami od swych kół — zechcą takowe uiszczyć na spędzie na ręce p. pr. K. Dziąbły z Rożentalu. Inż. R. Raciborski, instr. h. P. I. R.

włona wspólnymi siłami, świadczyła o harcerskiej pilności i zręczności. Przy szczególnie zapelnionej sali byliśmy świadkami doprawdy nieprzeciętnej gry aktorów, którzy na otwartej scenie zbierali stale oklaski za wysoki poziom artystycznego oddania ról. Jagusia (p. Umińska), wybita się głosowo — poprawa od występu w roku ubiegłym — oddając z pełnym sukcesem rolę dwojaka (Jagusia i młynarczyka). Również w roli podwójnej — Szymon i pseudo Jagusia — wystąpił stary, znany naszym zespołom amatorskich, p. A. Tykarski. Niejednokrotnie grę jego nazwać musimy niedoścignioną, zwłaszcza oddanie płaczu starego Szymona — mimika! — i taniec jako pseudo-Jagusia. P. Fijałkowski (Kubus) zadebiutował na scenie w Lubawie, a wykazał niezwykle walory aktora i śpiewaka, dominując przez doskonałe ujęcie roli, p. Reszczyński (Janek — młynarz z Stęczyzna w jednej osobie) — dostosował się zupełnie do wysokiego poziomu gry i górował głosem tenora. Wykonanie operetki pod względem muzycznym jest wyjątkową zasługą p. Mówińskiego, dyr. chóru kośc. „Harfa”, który nie szczędził trudów i zabiegów nad wywyczeniem operetki, czuwając jako dyrygent orkiestry nad jej wykonaniem. Duety, teresty i kwartety, niezaważ łatwe do oddania — pod jego wytrawną batutą mogły zadowolić wybrednych melomanów. Orkiestra 67 p.p (1 zespół kwintet) przyczyniła się waleśnie do sukcesu imprezy-operetki.

Widownia, roześmiana częstokroć do łez, wyrażała żywiołowo swoje zadowolenie ze zgotowanego jej widowiska, zmuszając kilkakrotnie aktorów do bisowania. Mamy wrażenie, że operetka tak zagrana miałaoby powodzenie — niemniejże w każdym innym środowisku, a należałoby wyrazić życzenie — powtórzenia imprezy dla wszystkich tych, którzy z własnej winy wzgl. dla braku biletów wstępu) nie mogli w niedzielę uczestniczyć.

Po operetce odbyła się zabawa taneczna, w przerwach urozmaicona przez występy (monolog p. Fijałkowskiego i śpiew chórowy (skautów) harcerzy. Obecny.

Hallo! Hallo!

Lubawa. Na ogólne życzenie Obywatelstwa 33 drużyna Pom. Harcerzy powtarza operetkę Offenbacha „Jagusia płacze, śmieje się Jaś” w sobotę, 18 bm. na sali p. Kowalskiego. Ceny miejsc: żniżone i to I miejsce 99 gr, II — 75 gr. Wstęp na salę 49 gr.

Kat. Tow. Czeladzi Rzemieślniczej.

Lubawa. Dn. 9 bm. o godz. 20 odbyło się na salce parafj w obecności patronatu i prez. Akcji Kat. walne zebranie tej organizacji. Po udzieleniu absolutorjum ustępującym władzom z prez. K. Thimem na czele wybrało nowy zarząd: prez. K. Thim, w-prez. Wł. Zebrowski, sekr. Wł. Fafiński, skarbn. A. Empel.

Niesłoty, frekwencja na zebraniu była nader niska. Przybyło tylko 18 członków z ogromnej rzeszy czeladniczej. Nowoobрани zarząd będzie musiał dołożyć dużo sił, by ogół czeladniczy zszeregował pod własnym sztandarem.

Z życia Kat. Tow. Kobiet.

Lubawa. W niedzielę, 6 bm., odbył się uroczysty opłatek K. T. K. Po odprawieniu kolendy przez czcig. ks. prał. Kasynę licznie zebrane członkinie wraz z gośćmi, wśród których zauważyliśmy miejsc. ks. ka. Wikarych i prez. Akcji Kat. p. dyr. Kijorę, zasiedli do pięknie przystrojonych stołów. Uroczystość zagała wstępem przemówieniem p. A. Kasprzycy, kończąc życzeniem z okazji N. Roku oraz łamiąc się z wszystkimi opłatkiem.
Szybko i wesoło mijaly chwile wśród gawęd i śpiewów, urozmaicone rewją oraz deklamacją p. St. Krużówny. Piękna przemówienie dostosowane do uroczystości wygłosił asystent Tow., ka. Prałat.

W niedzielę, 12 bm., odbyło się w zebranie Kat. Tow. Kobiet. Przewodniczył prez. Akcji Kat., p. dyr. Kijora. Po udzieleniu absolutorjum ustępow. władzom wybrano nowe w następn. składzie: prez. p. Maliszewska, zast. p. A. Kasprzycy, sekr. p. R. Licznarska, skarbn. p. Thimowa.
Tow. przeszło pewną statutową reorganizację, odtąd członkiem Tow. być może pani, która ukończyła 25 r. życia. Jednak pełnoprawnym członkiem są tylko mężatki. Panie, które wstąpiły przed reorganizacją w szeregi Tow. mogą pozostać czł. nadal. Wierzymy, że reorganizacja nie zahamuje pracy tej tak bardzo zasłużonej organizacji.

Z Pomorza.

Postrzelenie złodziei leśnych.

Lidzbarsk. W ub. czwartek po poł. w lesie państwowym Nowydwór natknęli się leśn. p. Klapper oraz gajowy p. Kilanowski na ok. 20-let. Krupnika i Orzechowskiego z N. Zielnina przy kradzieży sporej sosny. Złodzieje dali „drapak”. Podczas pościgu w gęstwinie potknął się leś. Kl. i upadł, przyczem padł mimowolny strzał, który ugodził Orzechowskiego w prawą rękę, a szczęście nie groźnie.

Na mocy amnestji

zwolniono z lidzbarskiego więzienia 2 mężczyzn i 1 kobietę **Bacność Sokolice!**
Kradzież cielaków.

Wliewsk. W nocy z 13—14 bm. skradziono z majątku 3 cielaki. Policja prowadzi dochodzenia za sprawcami.

Pierwszy w tym roku jarmark.

Działdowo. W dn. 14 bm. odbył się pierwszy w tym roku jarmark kramny, na bydyło i konie, który co do ruchu publ. nie wiele różnił się od zwykłego targu. Była spoedzono średnio i płacano za krowy mleczne od 130—200 zł. Z powodu braku handlarzy większych transakcyj nie zawierano. Być może, że na to wpłynął fakt nieogłoszenia jarmarków na r. bież. Jarmark kramny także nie wykazywał większego ruchu. Zdarzył się tylko wypadek, że na rynku kramnym Policja „zaopiekowała” się kuglarzem, który uprawiał grę hazardową.

Podejrzany handlarz złotych piór.

Działdowo. Ostatnio Policja ujęła osobnika, który obchodził zamożniejsze osoby, ofiarując złote stalówki, niby oryginalne „Parkera”. Osobnik ten jest podejrzany o to, że po zwolnieniu go na skutek amnestji z więzienia dokonał kradzieży i łup skradziony spienięża.

Opuścili więzienie.

Brodnica. Na mocy amnestji opuścilo mury tuł. więzienia 37 osób i to 3 z powiatu brodnickiego, a reszta z województwa warszawskiego.

Na liczne zapytania mojej Szan. Klientell jak najprzejmiej donoszę, że już niedługo, bo
28 bm. rozpoczną się
dwaj najtańsze tygodnie
„BLAWAT”
B. GĘSTWICKI, Nowe miasto, Rynek 17.

Cielę o dwóch pyskach.

Swiecie. U rolnika p. Suchego w Lipinkach, pod Jezewem, przyszło na świat cielę nienormalne, bo o jednej głowie, na której znajdowały się aż dwa pyski; jeden zupełnie normalny, drugi znajdował się tuż zupełnie ponad pierwszym. Ciekawy ten wybrk natury wywołał zrozumiałe zainteresowanie w kołach rolników.

NADEŚLANE

Z Walnego Zebrania Kółka Roln.

Walne zebranie Kółka Roln. w Prątnicy uchwaliło rezolucję do PTR, żeby Centrala PTR. swe rozporządzenie w sprawie podpisywania deklaracji członkowskiej bezwzględnie wycofała, a to dlatego, że z chwilą podpisania deklaracji czuje się dany członek już podporządkowany Centrali i z nią związany. Kółko Rolnicze w Prątnicy chce nadal pozostać i istnieć i wszyscy członkowie chcą pozostać nadal w szeregu tow. Rolniczego Powiatowego, ale pod tym warunkiem, że będą zwolnieni od wszelkich podpisów i chętnie każdy z nich wykupi swe legitymację członkowską, lecz pod tym warunkiem, że nie podpisze przymusowej deklaracji członkowskiej i z tych względów żądamy zwrotu resztorocznych podpisanych deklaracji.
L.

RUCH TOWARZYSTW.

Związek Weter. Powst. Narod. R. P. 1914—19 Koło Nowe miasto n. Drw.

Roczne walne zebranie odbędzie się dnia 19 tego stycznia 1936 o godz. 16 tej w Hotelu Centralnym (parter)
Porządek obrad: 1) Zagajenie 2) Roczne sprawozdania prezesa, sekretarza i skarbnika oraz Kom. rewizyjnej 3) Wybór Zarządu i Komisji.

W razie niestawienia się odpowiedniej ilości członków zebranie odbędzie się o pół godziny później bez względu na ilość zebranych.

Ewtl. wnioski należy składać na piśmie w Zarządzie do dnia 17. I. br.

Nowe miasto. Walne zebranie Kat. Stow. Panien Oddział Nowe miasto odbędzie się we wtorek, 28 bm. o godz. 8 wiecz. w lokalu p. T. Rogowskiego z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie, 2. Odczytanie protokołu z ostatniego walnego zebrania i ostatniego zebrania plenarnego, 3. Sprawozdanie zarządu: a) prezesa, b) sekretarza, c) skarbniczki i naczelniczki oraz udzielenie absolutorjum ustępującemu zarządowi, 4. Wybór nowego zarządu, 5. Wolne głosy.

W razie niestawienia się potrzebnej ilości członkin odbędzie się drugie zebranie pół godziny później bez względu na ilość osób.

Bacność P.P. Pszczelarze!

Nowe miasto. Pierwsze tegoroczne zebranie Tow. Pszczelarzy odbędzie się przepisowo we wtorek, 21 bm. o godz. 13 u p. Serożyńskiego z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie i odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia
2. Omówienie dokonanych zrzeseń pszczelarzy w ostatnim okresie na podstawie danych komunikatów Pasielk Pomorsk.
3. Zajęcie stanowiska w sprawie przystąpienia do Pom. Związku Pszczelarzy
4. Omówienie dalszych komunikatów Pasielk Pom., dotyczących cukru i wystawy pszczelarskiej w Toruniu
5. Uchwalenie porządku obrad na przyszłe Walne Zebranie
6. Wolne wnioski
Zarząd.

Bacność Emeryci!

Nowe miasto. Zarząd Stow. Emerytów zawiadamia P.T. członków, że w dniu 21 bm., tj. we wtorek o godz. 16-tej (4-tej) odbędzie się w lokalu p. A. Bony zebranie protestacyjne emerytów celem uchwalenia rezolucji, która będzie wysłana do miarodajnych czynników w Warszawie.

Wobec tego, że w dniu tym na całym obszarze Rzeczypospolitej odbędą się takie zebrania, uprasza się P. T. członków o konieczne przybycie na zebranie w ogólnym interesie emerytów.
Zarząd.

Nowe miasto. W środę, dnia 19 stycznia 1936 r. o godz. 20-tej odbędzie się w hotelu p. Bony walne zebranie Towarzystwa Śpiewu „Harmonja” z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie.
2. Odczytanie protokołu z ostatniego walnego zebrania oraz zebrania miesięcznego.
3. Wybór prezydium Walnego Zebrania.
4. Sprawozdanie ustępującego Zarządu (prezesa, dyrygenta, sekretarza, skarbnika i bibliotekarza).
5. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.
6. Udzielenie absolutorjum ustępującemu Zarządowi.
7. Wybór nowego Zarządu.
8. Wybór Komisji Rewizyjnej.
9. Ustalenie budżetu.
10. Wolne wnioski i zakończenie.

Uprasza się o przybycie wszystkich członków. W razie niedostatecznej liczby członków — walne zebranie odbędzie się bez względu na ilość członków 15 minut później.
Zarząd.

ZEBRANIA KÓLEK ROLNICZYCH

na dzień 19. I. 1936.

Gwiazdźny o godz. 12.	Lipinki o godz. 12.
Omule „ 14.	Sumin „ 15.
Czerlin „ 17.	Krotoszyn „ 12.
Wałdyki „ 14.	Szwarcenowo „ 15.
Grabowo „ 17.	Radomno „ 12.
Jamielnik „ 15.	

Walne zebranie Kółka Rolniczego w Wonnie odbędzie się w niedzielę, 19 stycznia rb o godz. 15.
Walne zebranie Kółka Roln. w Małych Balówkach odbędzie się w niedzielę, 19 b. m. o godz. 15.
Prosi się o liczne przybycie członków i gości.

Kilka uwag z środowego zebrania Rady Pow. Żaloszne nader owoce „radosnej twórczości” b. starosty p. Bederskiego.

Nowemiasto. Środowe posiedzenie Rady Powiat. oczekiwane było z pewnym napięciem. Przedostatnie wszak zostało zaraz po jego otwarciu zamknięte i to wskutek uchwały Rady Powiat. z powodu zdjęcia przez p. Przewodn. z punktu obrad sprawozdania Komisji Rewizyjnej. Środowe posiedzenie trwało bardzo długo, bo od godz. 10 przed poł. do 8 po poł. Tok obrad i dyskusje były bardzo ożywione, cechowała je jednak stale należyta powaga i zrozumienie ważności przyjętej na siebie odpowiedzialności. Szczegółowy opis dla braku miejsca odkładamy do następnego numeru gazety, niniejszem zaznaczając jedynie kilka najważniejszych momentów i uchwał. Rada Powiat. przyjęła zamknięcie rachunkowo-kasowe za rok 1934/35, wyłączając jednak z niego § 27 Dział IX. „Stacja nad Matką i Dzieckiem” jako wykonany zupełnie niezgodnie z intencją i wolą Rady Powiat. Poza tym Rada uchwaliła znaczną większością wniosek radnego Jakubowskiego pociągnięcia p. dr. Jedlewskiego do sądowej odpowiedzialności za obrazę Komisji Rew.

Jednocześnie też przyjęła Rada wniosek radn. ks. Dembieńskiego o pociągnięcie do karnej i cywilnej odpowiedzialności b. starostę p. Bederskiego za straty i szkody, wyrządzone powiatowi w czasie jego urzędowania. Zwiąż i długą dyskusję wywołała też sprawa K. K. O. I na niej odbiło się wiele szkodliwie samowolne, lekkomyślne i bezwzględne postępowanie b. starosty p. Bederskiego. Stuszenie tedy, że wreszcie powiat, tak ciężko porzuwany przez p. Bederskiego, upomniał się o zadostojny zysnienie.

Włosi wygrali bitwę na froncie południowym. Złamanie ofensywy abisyńskiej.

Rzym. Ministerstwo prasy i propagandy wydało komunikat o sytuacji na froncie abisyńskim.

Marsz. Bagdolio telegrafuje: Bitwa nad Ganal Dora kończy się. Wojska nasze posunęły się w głąb o przeszło 70 kilometrów, pokonując wszędzie zaryzy opór wojsk rasa Dasty Damtu.

Silne strażnice tylne abisyńskie usiłują z ukrycia zwolnić nasz zwycięski marsz. — Straty przeciwnika są znaczne i zostaną później stwierdzone. Lotnicy nasi zbombardowali koncentracje abisyńskie w Dagahbur i Sussabaneh i współpracowali gorąco w akcji.

Na froncie erytrejskim samoloty nasze wczoraj bombardowały ugrupowania nieprzyjacielskie w rejonie Andino, przyczem skuteczne rezultaty akcji niszcycielskiej były widoczne.

Pogłoski o 4-miljardowej pożyczce angielskiej dla Francji.

Paryż. „New York Herald” donosi w swym paryskim wydaniu, że krąży pogłoski o pożyczce angielskiej dla Francji. Podobno ministerstwo skarbu pertraktuje z Londynem o krótkoterminową po-

życzkę w wysokości około 4 miliardów franków oprocentowaną na 3 i pół procent, która zostałaby zużyta na pokrycie bieżących potrzeb. Oficjalnego potwierdzenia tych pogłosek nie można było dotąd otrzymać.

Dalsze pogłoski mówią o tem, że inicjatywa tej pożyczki wyszła z Londynu, który podobno uwarunkował jej udzielenie pewną zmianą kursu w francuskiej polityce zagranicznej.

W pewnych kołach francuskich oświadczają jednak, że właśnie z powodu tych warunków natury politycznej rząd francuski porzucił myśl przyjęcia pożyczki angielskiej.

KĄCIK RADJOWY

Audycje Polskiego Radja w Warszawie.

Sobota, dn. 18. I. 6.30 Audycja poranna. 12.03 Dziennik. 12.15 Muzyka lekka i sal. w wyk. malej ork. PR. 13.00 Koncert połudn. 13.25 Chwilka gosp. dom. 14.30 Koncert mandolinistów. 15.00 „Rozwód” nowela 15.30 Koncert. 16.00 Lekcja języka francusk. 16.15 Pieśni. 16.30 Skrzynka techn. 16.45 „Cała Polska śpiewa”. 17.00 „As, pik i 4 damy” reportaż. 17.45 „Sum” — pogad. 17.50 „Pabjanice” — pogad. 18.00 O Helenie, co poszła na tarki — słuch. dla dzieci. 18.30 Przegląd wydawnictw. 18.55 Przegląd prasy roln. 19.35 Wiad. sport. 19.50 Pogad. aktualna. 20.00 Zaręczyny pod latarnią — operetka. 20.45 Dziennik. 20.55 Obrazki z Polski współczesnej. 21.00 Kółka samokształceniowe młodzieży — audycja dla Polaków z zagranicy. 21.30 Wesoła syrena. 22.00 Koncert symf. 23.05 Muzyka tan. w wyk. malej ork. PR.

Niedziela, dn. 19. I. 9.00 Audycja poranna. 10.30 Tr. nabożeństwa w Warszawie. 12.15 Poranek muz. z Łodzi. W przerwie o godz. 13.00 fragm. słuch. „Fantazy czyli Nowa Dejanira” z dramatu Stowackiego. 14.00 „Pomyłki” — nowela Zeromskiego. 14.25 Muzyka salonowa. 15.00 Godzina rolnika. 16.00 „Lamigłówek” dla dzieci. 16.15 Kwintet. 16.45 „Cała Polska śpiewa”. 17.00 Muzyka tan. 17.40 Migawki reg. z Poznania. 18.00 Suita taneczna. 18.30 Słuch. oryg. pt. „Rekin”. 19.40 Wiad. sport. 19.45 Co czytać? 20.00 Koncert solistów. 20.45 Wyjątki z pism Piłsudskiego. 20.50 Dziennik. 21.00 „Na wesolej lwowskiej fall”. 21.30 „Rumunja à la fourchette” — felj. 21.45 Wiad. sport. 22.00 Muzyka tan.

Poniedziałek, 20. I. 6.30 Audycja poranna. 12.03 Dziennik. 12.15 Muzyka salonowa 13.25 Chwilka gosp. dom. 15.30 Wiad. o eksporcie polskim. 15.30 Piosenki. 16.00 Lekcja języka niemieck. 16.15 Koncert. 16.45 „Pies” — skecz. 17.00 „Gospodarstwo domowe a przemysł” — pogad. 17.15 „Minuta poezji”. 17.20 Recital skrzypc. 17.50 „Zywe spadochrony” — pogad. 18.00 Recital śpiew. 18.30 „Piosenki dla dzieci”. 18.45 „Zycie kulturalne i artyst. stolicy”. 19.00 Skrzynka roln. 19.35 Wiad. sport. 19.50 Pogad. aktualna. 20.00 Audycja żołn. 20.30 Drobne utwory na alt. saxofon. 20.45 Dziennik. 20.55 „Obrazki z Polski współczesnej”. 21.00 Koncert ork. 58 pp. (tr. z Poznania). 21.30 Wieczór literacki. 22.00 Koncert symf. 23.05 Muzyka tan.

Program Polskiego Radja S. A. Rozgłośnia Pomorska w Toruniu.

Fala 304,3 m. 936 Kc. 16—24 Kw.

Sobota, 18. I. 7.55 Parę informacji. 13.30, 14.30 Płyty. 15.20 Przegląd giełd. 18.30 „Od zamierzeń Mieczysława Łaskowskiego do Instytutu Bałtyckiego”. 18.40 Zycie kultur. artyst. i nauk. na Pomorzu. 18.45 Pieśni. 19.09 Chwilka morskopomorska. 19.20 Koncert reklam. 19.35 Wiad. sport. z Pomorza.

Niedziela, dn. 19. I. 9.15, 10.00 Płyty. 14.25 Koncert zyczeń. 15.00 „Zielonki w gospodarstwie rolnem”. 15.10 „Godzina rolnika”. 19.10 Koncert reklam. 19.25 Wiad. sport. z Pomorza. 19.30, 23.05 Płyty.

Poniedziałek, 20. I. 6.50, 13.30 Płyty. 7.55 Parę informacji. 15.20 Przegląd giełd. 18.30 Rozmowa ze słuchaczami radj. 18.40 Zycie kul. i nauk. na Pomorzu. 18.45 Płyty. 9.00 Pogad. społ. 19.05 Wiad. gosp. z Pomorza. 19.09 Chwilka morskopomorska. 19.20 Koncert reklam. 19.35 Wiad. sport. z Pomorza. 20.30 Kolendy kaszubskie w wyk. chóru P. v. 23.05 Płyty.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Dolar 5.28¹/₂; frank francuski 35.00¹/₂; frank szwajcarski 172.60; funt szterling 26.22; marka niemiecka 2.345; korona czeska 21.97.

„Mały Pułkownik”.

Widziałem wczoraj małą Shirley,
Poprostu się o wierszyk prosi...
Jak ona gra i nóżką tupie,
Jak mizdrzy się i kostium nosi!

I jaka mądrość patrzy z oczu,
Choć jeszcze wiele nie widziały —
I jaki dzisiejszy już w tem dziecku
Jest człowiek cały i dojrzały!

Spieszcie się ludzie, by ją ujrzeć,
Gremjalnie do kina włącznie,
Bo co to będzie, gdy podrośnie,
Za lat pięć albo siedemnaście?!

Będzie nieznośnym arcy wampem,
Jak Joan Harlow platynowym, —
I będzie może wyć w dziwiękoczu
Psychologiczno-epokowym...

Będzie rozwodzić się co tydzień,
Jak w Hollywood każda kretynka,
Będzie z fotosek zęby szczyrzyć,
Patentowaną kabotyńską...

Dziś Shirley nie wie, co ją czeka,
I o tem wa yskiem ani marzy,
Bo jeszcze dzieciak nieświeśdomy,
Swego talentu i swej gaży...

Artur Marja.

GIEŁDA ZBOŻOWA W POZNANIU.

Notowania oficjalne z dnia 14 I.
Płacono w złotych za 100 sz.

Żyto	12.25—12.50
Pszonica	17.50—17.75
Jęczmień browarowy	14.25—15.25
Owies	14.00—14.25
Siemię lniane	36.00—38.00
Gorzycza	37.00—39.00
Wyka latowa	22.00—24.00
Peluszka	24.00—27.00
Groch Victoria	24.00—29.00
Groch Folgera	22.00—24.00
Seradela	22.00—25.00
Przełot	75.00—90.00
Mak niebieski	64.00—66.00
Koniczyna czerwona surowa	100.00—110.00
Koniczyna biała	75.00—110.00
Koniczyna szwedzka	170.00—195.00

Za redakcją odpowiedzialny: Wacław Welland z Nowemięście.

Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada.

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkod w składaniu, strajkach itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie numerów, a abonament nie ma prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odeszkodowania.

Dnia 15 bm. o godz. 19 wiecz. zasnęła w Bogu, opłakana Sakramentami św., nasza najukochańsza córka, siostrzyca, wnuczka, bratanica i siostrzenica

ś. p.

Józefa Liberacka

przeżywszy 13 lat.

O czem donoszą w ciężkim smutku porażeni

RODZICE, RODZENSTWO
i w nieutulonym smutku porażony
braciszek (bliźniak)

Lubawa, w styczniu 1936 r.

Ekspatacja zwłok odbędzie się we wtorek, dnia 21 o godz. 9 tej z rana z domu za łoby do kościoła farnego; następnie pogrzeb.

BACZNOŚĆ! BACZNOŚĆ!

Szanownej Publiczności miasta Nowogomiasta i okolicy podaje do łaskawej wiadomości, iż z dniem 15 stycznia 1936 r.

otworzyłem

w Nowemięście n. Drw. ul. Sobieskiego 9.

SPECJALNY

SKŁAD cukierków i czekolady

Polecam własnego wyrobu:
wszelki konfekt — czekolady — bomby rum. murzynki — wafle itd. po cenach konkurencyjnych
Pozatem mam na składzie wszelkie tow. firmowe jak:
Goplana, Wedla, Fuchsa, Piaseckiego itd.

Proszę o łaskawe poparcie mego przedsiębiorstwa
Z poważaniem

F. EBEL.

Ceny niskie! Proszę się przekonać!

ARTYKUŁY karnawałowe

Konfetti
Serpentyny
Kotyłjony
Parasoliki
Czapki
Maski itp.
poleca w wielkim wyborze
Księgarnia „DRWECA”
Nowemiasto.

Zgubiono

czapkę karakułową i lit. L. S. Uczciwy znalazca niech się zgłosi za dobrem wynagrodzeniem do eksp. „Drwęca” w Nowemięście lub w Lubawie (skład p. Opaikówny).

Dom czynszowy
2 składami, spichlerzem i ogrodem od zaraz sprzedam
Gertruda Kaliszowa,
Lidzbark, Nowy Rynek 5

WĘGIEL

opałowy,
kowalski
i brykiety
poleca
Fr. Tysler, Lubawa.

Bydłęcą wagę

zlegalizowaną sprzedaj od zaraz
Zgł. do eksp. „Drwęca”
Lubawa.

Porządna
dziewczyne
z gotowaniem do Grudziądza
poszukuje
Wygocka, Nowemiasto.

TAPETY

w wielkim wyborze
— poleca —
Księgarnia „Drwęca”

Mroczo

Hoc anno
nihil

Bryczkę

1-konną używaną w dobrym stanie kupi
Lipowy Dwór.

LAMPY

RADJOWE
poleca
DRWECA”
NOWEMIASTO.

FORMULARZE
poleca
Księgarnia „Drwęca”

Przetarg
1 lutego 1936 r. w Sołectwie Zakrzewo pow. Działdowo. Do wydzierżawienia kuznia, zabudowania gospodarskie, około 10 mórg ziemi.
Warunki można zbadać w Sołectwie Zakrzewo od 20—30 stycznia 36.

Mieszkanie

sześciorokojowe z przynależnościami, Nowemiasto ul. Kosciuszowska I. piętro do wynajęcia od 1. lutego 1936. Zgłoszenia do eksp. „Drwęca” Nowemiasto pod „N. K. 3”.

Oszczędność to hasło
dzisiejszej doby!

Chcesz oszczędzić na lekarstwach używaj tylko do wyrobu papierosów tutki i bibułki „Gaski to zdrowie” o niezrównanej jakości, wyrabiane z najlepszych surowców.
Kup jeszcze dziś i przekonaj się o ich wartości.
Tutki bibułki „Gaski” do nabycia we wszystkich hurtowniach i sklepach tytoniowych lub wprost w Wytwórni Gisk „Gaski” w Nowemięście n. Drw. Kazimierza 1.

NASZ PRZYJACIEL

DODATEK ŚWIĄTECZNY

Na Niedzielę II po Trzech Królach.

EWANGELJA,

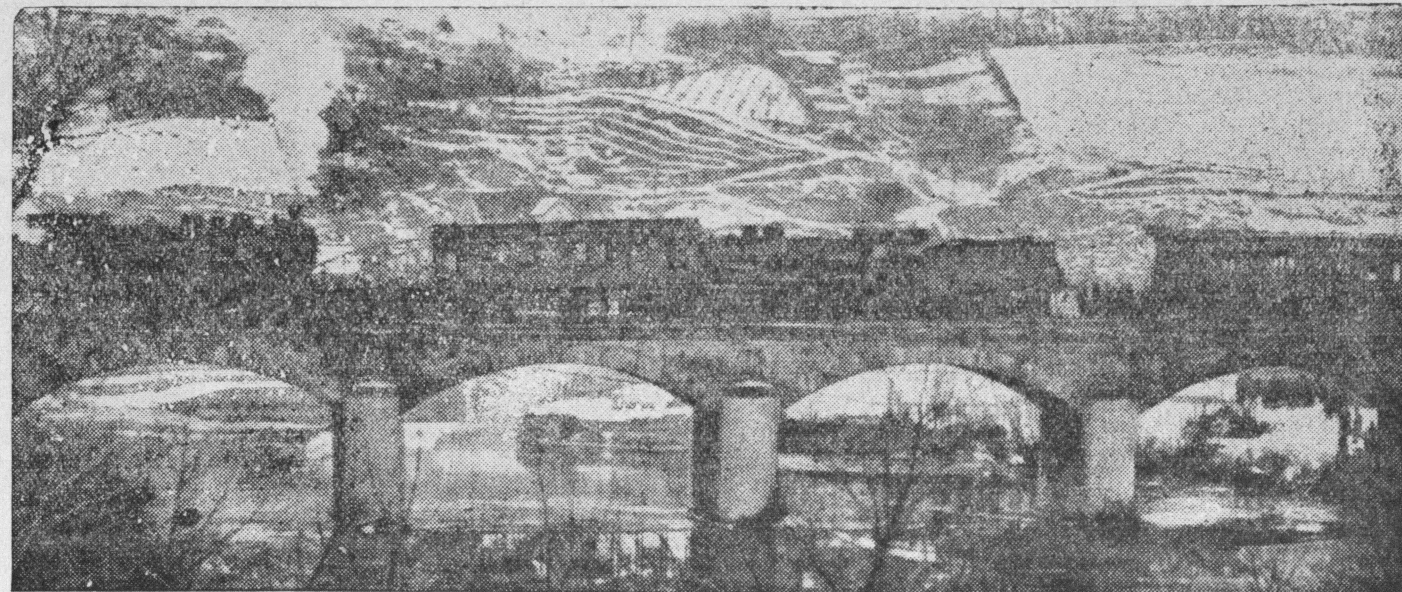
napisana u św. Jana w rozdz. II. w. 1—11

W on czas były gody małżeńskie w Kanie Galilejskiej, a była tam Matka Jezusowa. Wezwan też był i Jezus i uczniowie jego na gody. A gdy nie stawało wina, rzekła Matka Jezusowa do niego: Wina nie mają. I rzekł jej Jezus: Co mnie i tobie, niewiasto? Jeszcze nie przyszła godzina moja. Rzekła matka jego sługom: Cokolwiek wam rzesze, czyńcie. I było tam sześć stągiew kamiennych, według oczyszczenia żydowskiego postanowionych, biorących w się każda dwa albo trzy wiadra. Rzekł im Jezus: Napełnijcie stągiew wodą. I napełnili je aż do wierzchu. I rzekł im Jezus: Czerpajcie teraz, a doniescie przełożonemu wesela! I donieśli. A gdy skosztował przełożony wesela wody, która się stała winem, a nie wiedział, skąd by było, lecz słudzy wiedzieli, którzy wodę czerpali, wezwał oblubienica przełożony wesela i rzekł mu: Wszelki człowiek pierwaj kładzie wino dobre, a gdy napiją, tedy podlejsze. A tyś dobre wino zachował aż do tego czasu. — Ten początek cudów uczynił Jezus w Kanie Galilejskiej i okazał chwałę swą i uwierzyli weń uczniowie jego.

Niezgoda w małżeństwie.

Ewangelja dzisiejsza opowiada nam o weselu, które wyprawiali w Kanie Galilejskiej krewni Najśw. Rodziny. I Jezus przyjął zaproszenie i wziął udział w uroczystości weselnej. Tem okazał nam Boski Mistrz, że wolno nam się bawić, byle tylko godziwie i zbożnie. Przedewszystkiem zaś uświęcił obecnością swą na godach w Kanie Pan Jezus małżeństwo, podnosząc je do godności sakramentu. W sakramencie tym daje Oa nowożeńcom łaskę i błogosławieństwo, aby obowiązki stanu małżeńskiego mogli wykonywać i za łaską Bożą mogli być szczęśliwi. Niestety, wiele małżeństw nie zazna tego szczęścia. Zamiast zadowolenia, miłości i zgody panuje tam wzajemna niechęć i niezgoda. Kłótnie i przekleństwa wszelkiego rodzaju czynią z mieszkania niejednego małżeństwa istne piekło. Dlaczegoż tak się dzieje?

Najczęściej są te małżeństwa nieszczęśliwe, które zawarte zostały bez Boga i wbrew woli Boskiej. A takich za dni naszych jest coraz więcej. Rzadko bowiem zdają sobie nowożeńcy sprawę z tego, czy ich usposobienie jest odpowiednie czy czują ku sobie jakieś przywiązanie i wzajemny szacunek i czy ich zamierzone małżeństwo nie sprzeciwia się woli Bożej. Najczęściej powodują się ludzie przy tym ważnym akcie, który rozstrzyga o szczęściu lub nieszczęściu na całe życie tylko ziemskimi widokami. Jednych prowadzi tylko wprost cielesność i zmysłowość do

Wielka katastrofa kolejowa w Grossberingen (Niemcy).

ołtarza; innych zaś pobudza nadzieja majątku. sławy i wygody do wypowiedzenia pamiętnych słów: „a iż cię nie opuszczę aż do śmierci”. Dowodem tego owo skrzętne wypytywanie się o majątek narzeczonego lub narzeczonej. O cnotliwość, pracowitość, pokorę i oszczędność zazwyczaj nie ma tyle troski, co o marny grosz, który dziś jest, a jutro już z ręki się nam usuwa. To też nie rzadkością są dzisiaj związki małżeńskie, przy których zawarciu na wzajemną miłość wyższą, miłość małżeńską wcale się nie zważa. Ludzono się przed ślubem pociechą zwodniczą: przecież miłość się znajdzie, skoro tylko bliżej się poznają. Po ślubie będzie wszystko dobrze, „będzie jakoś”. I jest też „jakoś”, tylko nie tak, jak w dzień ślubu marzyłeś, człowiecze i jak ci sąsiedzi życzyli. Małżonkowie nie czują ku sobie prawdziwej wzajemnej miłości, nie byli duchowo do siebie dobrani, więc też nie dziw, że nie mogą się zgodzić, że jedno na drugie nie może patrzeć. Nieraz widzą wszystkie rzeczywiste, a nieraz i urojone tylko błędy i wady. I zamiast spojrzeć na siebie i zażyć samych siebie, czy też u każdej z nich wszystko w porządku, czy też nie potrzeba wzajemnej poprawy, powstaje jedno przeciw drugiemu

Wtedy zamiast zgody, którą sobie przy ołtarzu wobec Boga i Kościoła przyrzekli, panować będzie w domu ich kłótwa, kłótnie, hałasy, a nawet bijatyki. A to wszystko dlatego, że lekkomyślnie, bez dostatecznego zastanowienia się i bez względu na wolę Bożą, zawarli związek małżeński. Teraz przez całe życie, jeżeli się nie upamiętają, cierpieć muszą, bo rozłączyć się nie mogą.

Ukrzyżowanie Kościoła w Meksyku.

Pod takim tytułem podaje „The Universe” następujące fakty:

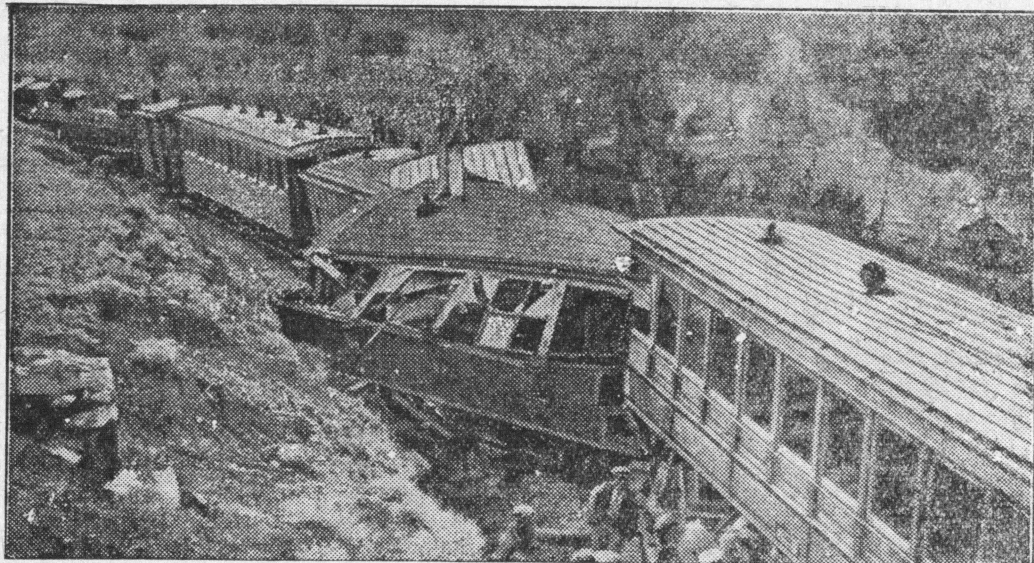
„Od r. 1926 rząd meksykański zamordował 300 kapłanów i świeckich katolików od r. 1929 zostało zabitych blisko 5000. Wskutek wprowadzenia dekretów antykościelnych 7.000.000 katolików w Meksyku zostało pozbawionych sakramentów św. i pomocy duchowej ze strony kapłanów. Na ogólną liczbę 59 stanów meksykańskich z 14 stanów kler katolicki został zupełnie usunięty. W ciągu 4 lat 265 kościołów zostało zamkniętych.

Dalsze zamykanie kościołów w Bolszewji.

W ciągu ubiegłego miesiąca w Leningradzie policja zamknęła dwa dalsze kościoły katolickie, oprócz tego zamknięto 2 inne kościoły

Z przerwania stracił mowę.

Podczas nieobecności Pakuły kilkoletni synek jego odnalazł skrytkę z pieniędzmi i wydobyl z niej kilka banknotów 100 dolarowych i zaczął je przecinać. Gdy chłopak ujrzał wracającego ojca, wrzucił pocięte banknoty do pieca, gdzie doszczętnie spłonęły. Pakuła, ujrawszy co chłopak uczynił z banknotami, tak się tem przejął, że stracił mowę.

Katastrofa kolejowa w Grecji.

Smutne Boże Narodzenie.

Ciąg dalszy.

6

Łucja uzbroiła się w rozpaczliwą odwagę i postanowiła wszystko poświęcić, aby skruszonego męża swego jeszcze w ostatniej godzinie z nad przepaści wyratować. Marcin spojrzawszy zdziwiony na swą żonę. Jeszcze nigdy ta łagodna istota tak stanowczo do niego nie przemówiła. Przyjął w drżące swe ręce szklankę i zaczął pić. W przyległej komórcie kaszlał i płakał na przemian mały Henryś, którego mała Marynia kołysała i pocieszała. Łucja siadła na łóżku obok męża i zaczęła uroczystym głosem:

— Marcinie, chciałam ci już dawno niejedno powiedzieć, lecz naprawdę nie śmiałam. Ty wiesz, żeś w ostatnim czasie tak z dziećmi, jako i ze mną — nieodpowiednio się obchodził. Dziś jednak, gdy o ciebie chodzi, powinienes mnie wysłuchać.

— Zaczynaj więc, u kaduka, na co ten wstęp — odrzekł grymaśnie.

— Nim żeśmy się pobrali, — mówiła — starał się ktoś inny o moją rękę. Nie mogłam go cierpieć, bo nie miał żadnej religii, a przytem odwiedzał szynkownię. Człowiek ten, skoro mu odmówiłam, zapłonął gniewem i poprzyściągł, że mnie i dzieci moje nieszczęśliwi, skorobym innemu rękę moją oddał. Wtenczas śmiałam się z tej pogroźki, bo myślałam, iż z inną się ożeni. Lecz stało się inaczej, on się wcale nie ożenił. W pierwszych latach naszego małżeństwa, gdyśmy byli zadowoleni i szczęśliwi — zapominałam o pogroźkach jego, wyprowadził się bowiem do innego miasta. Naraz znowu powrócił i dotrzymał swej

obietnicy. Tym człowiekiem jest Robert Szyplowski. Chwilę Marcin milczał zmieszany, potem rzekł z niechęcią:

— Pleciesz głupstwo, kobieto! Robert jest najlepszym moim przyjacielem.

— Szyplowski jest naszym największym nie przyjacielem — powtórzyła Łucja stanowczo. — Któż cię od czterech lat przyzywał do tego, abyś raz tę, drugi raz ową szynkownię odwiedzał? Któż sztydzi bezustannie z naszej religii, abyś do kościoła nie chodził? Kto ci bezustannie towarzyszy i prędzej ci nie daje spokoju, aż twój zarobek, za który utrzymanie i przyodziewek dla twych dzieci sprawić by należało, przez gardło przepuścisz? Któż ci podał tę szatańską radę, moją maszynę do szycia sprzedać, a pieniądze zanieść do szynkowni? Ty wiesz, że to wszystko uczynił Szyplowski!

Marcin nie odpowiedział, żona zaś tak dalej mówiła: — Ten człowiek jest przyczyną całego naszego nieszczęścia. On ciebie, jak małe dziecko podług swego upodobania wiedzie do wszystkiego złego. On także tego dokonał, że cię pan Kanapski oddalił. Wzmianka ostatniego nazwiska rozżarzyła utajony płomień w oczach Marcina. Z przekleństwem na ustach odstał szklankę.

— Wczoraj wieczorem była tu moja siostra Anna. Opowiadała mi, iż jest zareczoną i wkrótce ma ślub jej nastąpić z panem Jakóbem Kanapskim.

— Na szubienicę z nim! — zakrzyknął Marcin i skoczył z łóżka. — Łucja ujęła go za rękę, mówiąc: Pomyśl tylko, co za szczęście dla Anny, że on ją sobie wybrał. Sam przecież zawsze z wielką pochwałą o p. Kanapskim wyrażałeś się; nikt inny jak Robert Szyplowski wzbudza w tobie ten gniew do p. Kanapskiego.

— Daj spokój Szyplowskiemu, Łucjo. Moich przyjaciół ja sobie sam wybieram.

— Ale żądam od ciebie przyrzeczenia, że zerwiesz przyjaźń twoją z Szyplowskim. On cię coraz bardziej w nieszczęście pogrąży, od czasu, jak się z nim zadajesz. Kto wie, do jakiego kroku cię jeszcze skusi, skoro się znowu upijesz. Całą noc przesniłam o szubienicy, bo widziałam, jak cię jej cień prześladował.

— Ba, ba! Kto śpi, temu się śni! Jak możesz być tak dziecinna, Łucjo? Marcin jednak pobladł przy tych słowach i stracił humor. Przypomniał sobie bowiem, że gadał o morderstwie.

Zona jego dostrzegła skutek słów swoich i z gorącą wiarą tak dalej wywodziła:

— Sny częstokroć Pan Bóg zsyła jako przestrożę. Słuchaj, Marcinie, dziś jest wigilia Bożego Narodzenia. Spędzimy święta tego roku lepiej, niżeli trzy ostatnie. Pójdziemy razem na nabożeństwo, dzieciom urządzimy skromny, ale przyzwoity obiad i ucieszymy się w gronie rodzinnem, jak kiedyś za dni szczęśliwych. Biedne nasze dzieci. Henryś ma taki nieznośny kaszel. Jest coraz mizerniejszy. Myślę, że go stracić możemy, jak małego Józia.

Temi słowy Łucja dotknęła przywiązania Marcina do dzieci. Podszedł do komorki i wziął Henrysia na rękę. Od dawna schorzałe dziecko leżało się ojca. Henryś zaczął przeraźliwie płakać, przyczem kaszel go męczył tem gwałtowniej. Marcin oddał dziecko matce na ręce i nie mówiąc słówka śpiesznie opuścił izdebkę. Pełna trwogi, jednak z promykiem nadziei, spojrzała Łucja za nim i westchnęła do Matki Boskiej, Pocieszycielki utrapionych, błagając o łaskę powrotu na drogę cnoty dla zbłąkanego Marcina. (C. d. n.)

